

07.05.2014

Kj/17

§ 154

Kj / Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om spelreglerna för lobbning och om öppenhet

HEL 2014-001246 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Atte Malmström, koncernjurist, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi
Nyrki Tuominen, näringslivschef, telefon: 310 36255
nyrki.tuominen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Wallgren Thomas valtuustoaloite Kvsto 29.1.2014 asia 18
- 2 Allekirjoituksin, Wallgren Thomas valtuustoaloite Kvsto 29.1.2014 asia 18

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadsstyrelsen ska förelägga stadsfullmäktige framställningar kring följande teman:

1. Företag, konsulter och andra juridiska personer som vill framföra sina synpunkter till staden i frågor som hör till staden uppmanas att i förväg lämna in uppgifter om sig själva och om de ekonomiska frågorna kring kontakten i ett offentligt register som upprätthålls av staden, och de förtroendevalda och föredragandena uppmanas att upprätthålla ett offentligt register om sina kontakter till dessa aktörer;
2. Ett offentligt register ska upprätthållas av föredragandenas tjänsteresor och tjänsteresornas program;

3. Registren ovan är offentliga och de uppdateras fortlöpande. Databaserna är av en form som gör maskinella sökningar möjliga; och

4. Stadsfullmäktige föreläggs en gång om året ett sammandrag med både ekonomiska nyckeltal och sakinnehåll om de konsulttjänster som staden utnyttjar.

1. Stadsstyrelsen konstaterar som sitt svar till den första punkten att den kommunala självstyrelsen utgår från att kommunmedlemmarna har möjlighet att påverka det kommunala beslutsfattandet. Med stöd av 27 § i kommunallagen ska fullmäktige se till att kommunens invånare har förutsättningar att delta i och påverka kommunens verksamhet. Medlemmar av en kommun är kommuninvånare, samfund, institutioner och stiftelser som har hemort i kommunen, samt de som äger eller besitter fast egendom i kommunen. Enligt 28 § i kommunallagen har kommuninvånarna dessutom rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Med stöd av 12 § i förvaltningslagen har både kommunens medlemmar och andra parter rätt att anlita ett ombud eller ett biträde vid kommunikation med kommunen.

Lagstiftningen känner inte begreppet lobbning och det strider inte mot lagen att främja sin egen eller en annans fördel hos en myndighet utan det är snarare fråga om en rättighet som garanteras i lagen. Därför är det mycket svårt att bestämma var gränsen går mellan s.k. lobbning och den omfattande deltagande- och påverkanderätten som det finländska rättssystemet garanterar.

Enligt förvaltningslagen ska en part bli hörd och ges tillfälle att lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden (31–34 §). I flera särskilda lagar, såsom i markanvändnings- och bygglagen som reglerar planläggningen, anges egna, i viss mån mer vidsträckta bestämmelser om hörande. Den som ska höras har i sådana här ärenden rätt att anlita ett ombud eller ett biträde. I dylik kommunikation kan man inte heller dra gränserna på basis av om det är fråga om ett samfund eller en part som fungerar på uppdrag av samfundet.

Kontakterna till en myndighet kan inte heller begränsas. I förvaltningslagen stadgas om jämlikt bemötande av dem som utträttar ärenden hos en myndighet, serviceprincipen och rådgivningen (6–8 §). Gränsen kan inte dras enligt hurdan fråga eller kontakt det gäller. Om parten för sin egen sak eller om parten fungerar som ett ombud har inte heller någon betydelse.

Enligt den nuvarande lagstiftningen är det inte möjligt att inrätta ett lobbingsregister som kontaktagaren skulle vara förpliktad att ansluta

sig till för att kunna föra en annans sak. Om ett sådant register inrättades skulle det kunna vara bara frivilligt att ansluta sig till det.

Det är möjligt att inrätta ett frivilligt kontaktregister men det skulle medföra bara ett litet mervärde med beaktande av att såväl medlemmar i en kommun som andra aktörer har en lagstadgad rätt att kontakta kommunen. Att ansluta sig till registret borde spurras för att kontaktagarna skulle registrera sig i systemet.

Inom Europeiska unionen är det i enlighet med motionen frivilligt för lobbarna att registrera sig eftersom lagstiftningen inte gör en obligatorisk registrering möjlig. EU-lobbarna spurras dock att ansluta sig till registret. Bara registrerade aktörer kommer in i parlamentsbyggnaderna för att träffa parlamentsmedlemmar och deras personal. Registrerade aktörer kan också bli offentligt hörda när ärenden behandlas.

Det är förståeligt att tillvägagångssätten inom Europeiska unionen inte kan införas i Helsingfors. Till exempel sporrarna ovan kan inte utnyttjas. Dessutom är beslutsfattandekulturen och -sättet även i övrigt helt olika i Helsingfors än inom EU och i nordamerikanska miljonstäder som man hänvisar till i motionen. Det finländska samhället är mer öppet och transparent, och det är inte möjligt, och det finns inte heller någon orsak till, att undvika växelverkan med olika parter med anledning av att det är fråga om ett litet land och en liten stad. Det är väsentligt för stadens utveckling att stadens ledning är i kontakt med det omgivande samhället. Ofta har det dessutom ansetts som ett problem att staden inte i tillräcklig mån hör de aktörer som påverkas av stadens beslut.

Stadsstyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att inrätta ett register enligt motionen. Registret skulle kunna inrättas bara som ett frivilligt register och staden har inte tillgång till sådana sporrar med vilka s.k. lobbyare skulle kunna anses som intresserade av att registrera sig. Lobbyningens betydelse för beslutsfattandekulturen vid Helsingfors stad är tills vidare liten. Registret skulle kräva för stora satsningar av såväl staden och de som skulle registrera sig i förhållande till nyttan. Det bästa sättet att förebygga missbruk inom påverkande är att beslutsfattarna själv granskar sin egen etik.

I strafflagen har man redan fastställt det som straffbart att genom att erbjuda förmåner sträva att påverka en myndighet och att ta emot dylika förmåner. Om jäv och hur detta konstateras stiftas i förvaltningslagen. Staden har dessutom egna anvisningar till exempel om mottagning av resor som betalas av utomstående och andra ekonomiska förmåner. Regleringen ska anses som tillräcklig.

2. Stadsstyrelsen konstaterar som sitt svar till den andra punkten att Helsingfors stad använder resehanteringssystemet M2 för upprättande och godkännande av reseplaner och resefakturer även för de tjänsteinnehavare som är föredragande. Uppgifterna är offentliga. I systemet sparas såväl reseprogram som resekostnaderna.

3. Stadsstyrelsen konstaterar som sitt svar till den tredje punkten att uppgifter från programmet M2 som tas upp i punkt 2 kan ges ut på begäran i enlighet med det som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Reseuppgifterna är offentliga. Det är möjligt att maskinellt söka i programmet, men av datasäkerhets- och kostnadsskäl är det inte ändamålsenligt att öppna programmet för allmänna sökningar.

4. Stadsstyrelsen konstaterar som sitt svar till den fjärde punkten att stadens kontoförteckning inte har något eget konto för inköp av konsulttjänster utan de kontoförs för tillfället på de olika kontona under kontogruppen Kontors-, bank- och sakkunnigtjänster under Inköp av övriga tjänster. Att plocka fram konsulttjänsterna bland alla kontotransaktionerna under kontogruppen skulle förutsätta att alla enskilda räkningar under kontogruppen går igenom, vilket skulle vara mycket arbetskrävande. Stadskansliet utreder definitionen av konsulttjänsterna och möjligheterna att separera dem från de övriga sakkunnigtjänsterna.

Det konstateras i motionen att det har varit en demokratiförsvagande internationell trend att externalisera beredningsmakten till konsulter. Stadsstyrelsen konstaterar att beredningen inte kan externaliseras. Personer i stadens tjänst kommer alltid att ansvara för beredningen. Enligt 31 § i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Utomstående sakkunnigtjänster anskaffas i fall där hjälp är nödvändig antingen i fråga om sakkunskap eller resurser. Alla beställningar av sakkunnigtjänster är offentliga myndighetsbeslut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018

antti.peltonen(a)hel.fi

Atte Malmström, koncernjurist, telefon: 310 25472

atte.malmstrom(a)hel.fi

Sari-Anna Pennanen, ledande stadsombudsman, telefon: 310 36179

sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Nyrki Tuominen, näringslivschef, telefon: 310 36255

nyrki.tuominen(a)hel.fi

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

07.05.2014

Kj/17

Bilagor

- 1 Wallgren Thomas valtuustoaloite Kvsto 29.1.2014 asia 18
- 2 Allekirjoituksin, Wallgren Thomas valtuustoaloite Kvsto 29.1.2014 asia 18

Tiedoksi; muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.04.2014 § 435

HEL 2014-001246 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi
Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö, puhelin: 310 36255
nyrki.tuominen(a)hel.fi